

FIȘA DISCIPLINEI***Hermeneutică filosofică***

Anul universitar 2025

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea „Babeș-Bolyai” Cluj
1.2. Facultatea	Facultatea de Istorie și Filosofie
1.3. Departamentul	Filosofie
1.4. Domeniul de studii	Filosofie
1.5. Ciclul de studii	Licență
1.6. Programul de studii / Calificarea	Licență
1.7. Forma de învățământ	ZI

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei		Hermeneutică filosofică				Codul disciplinei	HLR2506
2.2. Titularul activităților de curs			Alina Noveanu				
2.3. Titularul activităților de seminar			Alina Noveanu				
2.4. Anul de studiu	2	2.5. Semestrul	3	2.6. Tipul de evaluare	C	2.7. Regimul disciplinei	Opțional

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	3	din care: 3.2. curs	2	3.3. seminar/ laborator/ proiect	1
3.4. Total ore din planul de învățământ	42	din care: 3.5. curs	28	3.6 seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp pentru studiul individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe (AI)					20
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					20
Pregătire seminare/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					10
Tutoriat (consiliere profesională)					6
Examinări					2
Alte activități					
3.7. Total ore studiu individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)				58	
3.8. Total ore pe semestru				100	
3.9. Numărul de credite				4	

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	Nu este cazul
4.2. de competențe	Este de dorit o bună cunoaștere a unei limbi de circulație internațională

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Prezența la curs nu este obligatorie.
--------------------------------	---------------------------------------

5.2. de desfășurare a seminarului/ laboratorului	Prezența la seminar și prezentarea unui referat de cercetare este obligatorie. Este posibilă recuperarea activității la seminar în cazul absențelor motivate.
--	---

6.1. Competențele specifice acumulate¹

Competențe profesionale/ esențiale	1. Studenții vor dezvolta capacitatea unei lecturi critice și orientate hermeneutic a textelor de specialitate. De asemenea se va urmări extinderea acestor competențe în ceea ce privește studiul textelor literare și a altor producții artistice. 2. Se va urmări formarea unui vocabular care să permită aprofundarea filosofiei fenomenologice și hermeneutice. 3. Formarea capacității de abordare critică a diferitelor probleme de actualitate ca urmare a confruntării cu diferite modele de interpretare. 4. Dezvoltarea capacității de a dialoga și de a participa la o dezbatere științifică.
Competențe transversale	1. Înțelegerea filosofiei prin perspectiva originilor antice și a schimbărilor de paradigmă survenite în cadrul istoriei europene. 2. Aplicarea principiilor hermeneutice în propriile construcții de argumentare, reformularea unor probleme de actualitate.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Familiarizarea cu filosofia continentală (existențialism, fenomenologie și hermeneutică)
7.2 Obiectivele specifice	Cunoașterea textelor clasice ale hermeneuticii filosofice (Platon <i>Ion</i> , <i>Banchetul</i> , <i>Phaidros</i>) Aristotel (<i>Organon</i>), hermeneutica teologică resp. Idealismul german și Lebensphilosophie (F.D.E. Schleiermacher, W. Dilthey etc., abordările sec. XX (M. Heidegger, H.-G.Gadamer, P. Ricoeur)

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
Introducere în hermeneutică. Diferența între o filosofie hermeneutică și hermeneutică filosofică. Noțiune, istoria conceptului și a disciplinei.	prelegere, predare prin întrebări, prezentare de text, sublinierea punctelor-cheie, schematizări, diagrame	Curs introductiv
Modele de interpretare în antichitate. Metoda alegorică. Metoda critică. Disputa Școlilor de interpretare antiohonică și alexandrină.	prelegere, predare prin întrebări, prezentare de text, sublinierea punctelor-cheie, schematizări, diagrame	Prezentare de noi cunoștințe
<i>Logos</i> –ul hermeneuticii. Hermeneutica teologică și hermeneutica juridică. Problema aplicației.	prelegere, predare prin întrebări, prezentare de text, sublinierea punctelor-cheie, schematizări, diagrame	Prezentare de noi cunoștințe

¹ Se poate opta pentru competențe sau pentru rezultatele învățării, respectiv pentru ambele. În cazul în care se alege o singură variantă, se va șterge tabelul aferent celeilalte opțiuni, iar opțiunea păstrată va fi numerotată cu 6.

Hermeneutica și istoria. Romantismul și hermeneutica filologică. F.D.E Schleiermacher	prelegere, predare prin întrebări, prezentare de text, sublinierea punctelor-cheie, schematizări, diagrame	Prezentare de noi cunoștințe
Hermeneutica și biografia. W. Dilthey. Problema psihologiei.	prelegere, predare prin întrebări, prezentare de text, sublinierea punctelor-cheie, schematizări, diagrame	Prezentare de noi cunoștințe (I), Curs integrativ (II)
Dezbaterea metodologică. Științele naturii și științele spiritului.	prelegere, predare prin întrebări, prezentare de text, sublinierea punctelor-cheie, schematizări, diagrame	Prezentare de noi cunoștințe (I), Curs integrativ (II)
Edmund Husserl, metoda fenomenologică și fenomenologia hermeneutică la M. Heidegger	prelegere, predare prin întrebări, prezentare de text, sublinierea punctelor-cheie, schematizări, diagrame	Prezentare de noi cunoștințe (I), Curs integrativ (II)
Hermeneutica facticității. Primul Heidegger și situarea interpretării.	prelegere, predare prin întrebări, prezentare de text, sublinierea punctelor-cheie, schematizări, diagrame	Prezentare de noi cunoștințe
<i>Ființa și timp</i> , analitica existențială și existențialul <i>Verstehen</i>	prelegere, predare prin întrebări, prezentare de text, sublinierea punctelor-cheie, schematizări, diagrame	Prezentare de noi cunoștințe
Hermeneutica filosofică a lui H. G. Gadamer	prelegere, predare prin întrebări, prezentare de text, sublinierea punctelor-cheie, schematizări, diagrame	Prezentare de noi cunoștințe
Critica esteticii în Idealismul German. Problema artei și adevărului. Jocul în interpretare.	prelegere, predare prin întrebări, prezentare de text, sublinierea punctelor-cheie, schematizări, diagrame	Prezentare de noi cunoștințe (I), Curs aplicativ (II)
Istoricitatea înțelegerii. Problematika fuziunii orizonturilor, a istoriei efectelor și distanța hermeneutică.	prelegere, predare prin întrebări, prezentare de text, sublinierea punctelor-cheie, schematizări, diagrame	Curs aplicativ
Turnura ontologică în hermeneutica gadameriană. Limba și aspectul universal al hermeneuticii.	prelegere, predare prin întrebări, prezentare de text, sublinierea punctelor-cheie, schematizări, diagrame	Curs integrativ
Concluzii. Dialogul hermeneutic și „Conflictul interpretărilor”(P. Ricoeur): hermeneutica la finalul sec. XX. Marile dezbateri.	prelegere, predare prin întrebări, prezentare de text, sublinierea punctelor-cheie, schematizări, diagrame	Curs integrativ
Bibliografie PLATON, <i>Opere Complete</i> , Vol. I, (ed. Petru Creția, Constantin Noica și Cătălin Partenie)Bucurști, Ed. Humanitas 2002 ARISTOTEL, <i>Organon I</i> , ed. Mircea Florian, Ed.Iri, București, 1997 ARISTOTEL <i>Poetica</i> , trad. C. Balmuș, Ed. Științifică, București 1957. DILTHEY, Wilhelm, <i>Construcția lumii istorice în științele spiritului</i> (trad. V. Drăghici), Dacia 1999 DILTHEY, Wilhelm, <i>Die Entstehung der Hermeneutik</i> , Gesammelte Schriften, V. Band: Die geistige Welt; Einleitung in die Philosophie des Lebens, Erste Hälfte: Abhandlungen zur Grundlegung der Geisteswissenschaften, 6.unveränderte Auflage, B.G. Teubner Verlagsgesellschaft Stuttgart (1957), Vandenhoeck&Ruprecht, Göttingen, 1974, pp.317-331.		

HEIDEGGER, Martin, *Originea operei de artă*, traducere și note introductive Thomas KLEININGER-Gabriel LIICEANU, cu un studiu introductiv de Constantin NOICA, Humanitas 1995.

HEIDEGGER, Martin. *Ființă și timp* LIICEANU, Gabriel- CIOABĂ, Cătălin (trad.), Bucuresti, Humanitas 2003.

HEIDEGGER, Martin, *Ontologie. Hermeneutica facticității*, FERENCZ-FLATZ, Christian (trad.), Bucuresti, Humanitas 2008.

RISSER, James, *Hermeneutics and the appearing world: Gadamer's debt to Plato*, Studia Phaenomenologica II (2002) 1-2, pp.215-229.

SCHLEIERMACHER, F. D. E., *Hermeneutica*, traducere și introducere Nicolae Râmbu, Polirom, 2001

SCHLEIERMACHER, F. D. E., *Über den Begriff der Hermeneutik mit Bezug auf F.A. Wolfs Andeutungen und Asts Lehrbuch* in GADAMER- BOEHM (ed.) Seminar: Philosophische Hermeneutik, Suhrkamp Verlag Frankfurt am Main, 1979

FEHER, Istvan M., *Zum Sprachverständnis der Hermeneutik Gadamer's*, in Hermeneutische Wege (Hans Georg Gadamer zum Hundertsten), Coord. Günter Figal, Jean Grondin, Dennis J. Schmidt, Mohr Siebeck, Tübingen 2000, pp.191-207.

GADAMER, Hans-Georg, *Adevăr și metodă*, Traducere de Gabriel CERCEL și Larisa DUMITRU, Gabriel KOHN, Călin PETCANA, Ed. Teora 2001.

8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observații
1-2.Filosofie și mantică, hermeneutică și poezie Platon, Ion (fragment text),	prezentare și comentariu de text, discuție	Seminare introductive
3-4.Hermeneutică, logică și gramatică Aristotel, <i>Peri hermeneias</i> (fragment text)	prezentare și comentariu de text, discuție	Consolidarea și verificarea cunoștințelor
5-6.Hermeneutica filosofică. FDE Schleiermacher (<i>Hermeneutica</i> , fragmente)	prezentare și comentariu de text, discuție	Consolidarea și verificarea cunoștințelor
7-8. Problema psihologiei și fenomenologia De la W.Dilthey la E. Husserl (fragmente de text, comentarii)	prezentare și comentariu de text, discuție	Consolidarea și verificarea cunoștințelor
9-10. Martin Heidegger, hermeneutica facticității și hermeneutica existențială (fragmente text)	prezentare și comentariu de text, discuție	Consolidarea și verificarea cunoștințelor
11-12. Cercul hermeneutic, problema metodei (Hans- Georg Gadamer)	prezentare și comentariu de text, discuție	Seminare practice. Prezentare de referat, discutie libera
13-14. Aspectul universal al hermeneuticii (fragment din <i>Adevăr și metodă</i>)	prezentare și comentariu de text, discuție	Seminare practice. Prezentare de referat, discutie libera

Bibliografie

Bibliografie:

O selecție a textelor propuse pentru studiu este disponibilă în forma unui *reader* la Biblioteca Facultății de Filosofie.

NOVEANU, Alina, *Arta interpretării-Dialogurile hermeneutice ale lui Hans Georg Gadamer*, Cluj, Grinta 2010.

NOVEANU, Alina *Vernehmen, Wahrnehmen, Sinngeschehen. Heideggers Hermeneutik der Gelassenheit*, Phainomena, Tübingen 2018.

NOVEANU, Alina *Die „Natur“ des Denkens als Entsprechen Von der Physis zum Logos in Heideggers Auseinandersetzung mit Heraklit*, Volum Nr: Vol 38 Heidegger Studies 2022 , Pagina: 207 -222.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Cursul corespunde tipurilor de curs *undergraduate* oferit de universități atât europene cât și din SUA (BA, Grundstudium etc.)

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	înțelegerea problematicei abordate, însușirea și utilizarea cunoștințelor predate	colocviu	50%
	capacitate de aplicare în contextul cercetării individuale		
10.5 Seminar/laborator	participare activă	referat, redactarea unei lucrări finale	50%
	operare cu noțiunile și modelele interpretative studiate	evaluare pe parcursul semestrului	
10.6 Standard minim de performanță			
Cerința minimă este aceea de a parcurge materialul predat la curs. Dincolo de competențele teoretice, studentul trebuie să confirme atât în cadrul colocviului cât și în scris capacitatea de a dezbate și de a argumenta. Subiectul lucrării finale obligatorii va fi ales conform tematicii cursului și va fi prezentat în forma unui referat înaintea redactării textului.			

11. Etichete ODD (Obiective de Dezvoltare Durabilă / Sustainable Development Goals)²

Data completării:
27.3. 2025

Semnătura titularului de curs

Semnătura titularului de seminar

² Păstrați doar etichetele care, în conformitate cu [Procedura de aplicare a etichetelor ODD în procesul academic](#), se potrivesc disciplinei și ștergeți-le pe celelalte, inclusiv eticheta generală pentru *Dezvoltare durabilă* - dacă nu se aplică. Dacă nicio etichetă nu descrie disciplina, ștergeți-le pe toate și scrieți "Nu se aplică."

Data avizării în departament:

...

Semnătura directorului de departament

.....